

19. Марчук Л.В. Економічне оцінювання та регулювання процесів трансформацій підприємств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук / Л.В. Марчук. – Львів, 2005. – 21 с.

20. Хаммер М. Реинжиниринг корпорации: манифест революции в бизнесе / М. Хаммер, Дж. Чампи. – СПб. : Изд-во СПб. университета, 1997. – 332 с.

21. Робсон М. Практическое руководство по реинжинирингу бизнес-процессов : пер. с англ. под ред. Н.Д. Эриашвили / М. Робсон, Ф. Уллах. – М. : Изд-во "Аудит", ЮНИТИ, 1997. – 224 с.

22. Мала гірнича енциклопедія. – В 3-х т. / за ред. В.С. Білецького. – Донецьк : Вид-во "Донбас", 2004. – 542 с.

Смиковчук Т.В. Суцність реструктуризації підприємств

Проанализированы подходы ученых к раскрытию сущности процесса реструктуризации предприятий. Предложено авторское толкование категории реструктуризации. Сделаны выводы относительно взаимосвязи понятий "реструктуризация", "реорганизация", "трансформация" и "реинжиниринг".

Ключевые слова: реструктуризация, реорганизация, трансформация, реинжиниринг.

Smykovchuk T.V. Essence of enterprises restructuring

Going of scientists is analysed near opening of essence of process of restructuring of enterprises. Own interpretation of category of restructuring is offered. Drawn conclusion in relation to intercommunication of concepts "restructuring", "reorganization", "transformation" and "reengineering".

Keywords: restructuring, reorganization, transformation, reengineering.

УДК 332.3

Здобувач С.А. Сохнич¹ – Південнослов'янський інститут Київського Славистичного університету, м. Миколаїв

ПИТАННЯ АВТЕНТИФІКАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В МОДЕЛЯХ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

На сучасному етапі реформування земельних відносин головна проблема полягає не в забезпеченості галузі земельними ресурсами, а в їх ефективному використанні. Висвітлено питання невизначеності розповсюдження прав власності на підземну і надземну територію в умовах нестабільності нормативно-правової бази. На основі реалізації концепції невизначеності показано можливість розроблення нормативних документів для прийняття управлінських рішень.

Ключові слова: інформаційні технології, управління земельними ресурсами.

Постановка проблеми. Зміни екологічного укладу в навколишньому природному середовищі в умовах науково-технічного прогресу та індустріального розвитку сучасного суспільства викликали до життя нові напрямки поглибленого дослідження об'єктивно діючих у ньому закономірностей. З цієї позиції виникає необхідність по-іншому вирішувати проблеми взаємодії суспільства та природи [1-9]. Розвиток методологічних засад пізнання реальної дійсності забезпечив подальше удосконалення методів вивчення природи і суспільної свідомості, активізував розроблення загальнонаукових аспектів методології.

Метою земельної реформи є створення в Україні ефективної системи землекористування. Економічні і фінансові аспекти земельних відносин в Ук-

¹ Наук. керівник: проф. В.В. Горлачук, д-р екон. наук – Південнослов'янського інституту Київського Славистичного університету, м. Миколаїв

раїні визначаються перспективою становлення ринку землі, взаємозв'язком між платністю землеволодіння і землекористування та землі як об'єкта товарного обігу, в умовах нестабільності нормативно правової бази. Проведений аналіз свідчить, що поняття: земельна ділянка, право на заставу, право власності на землю, сервітут чітко не визначені. Наприклад, під час визначення меж права власності на земельну ділянку встановлено, що воно розповсюджується на простір, що знаходиться над та під поверхнею ділянки на висоту і глибину, необхідні для зведення житлових, виробничих та інших будівель і споруд, що більш відповідає праву власності на будівлю. Отже, досі залишається невизначеним поширення прав власності на підземний і надземний простір. Також не надано чіткого означення поняття обтяження прав на землю [6]. Існує невизначеність щодо ролі місцевого самоврядування в питаннях планування і розвитку територій. Раніш земельні населені пункти були виділені в окрему категорію, що давало змогу уникнути виникнення низки проблем в процесі планування розвитку територій, які виникають у зв'язку з відмінностями термінології і методів планування містобудівних та землевпорядних структур. Наприклад, сельбищна територія населених пунктів включає житлову забудову, громадські центри, промислові підприємства, території транспорту, зелені насадження загального користування тощо. Виробничі території містять промислові підприємства, громадські установи, об'єкти комунально-складського призначення, споруди зовнішнього транспорту. Отже, якщо контроль за використанням міських територій землевпорядними структурами ведеться за встановленими категоріями земель, то важко встановити їх належність до сельбищної або виробничої зони [7].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Органами системи Державного комітету України із земельних ресурсів проводиться оцінювання екологічного стану земель, який включає кілька обов'язкових етапів:

- збирання інформації про стан земель за спеціальним переліком показників;
- створення банку даних;
- порівняння фактичних параметрів з нормативними;
- розроблення заходів реагування, адекватних екологічному стану земель з визначенням площ;
- аналіз і оброблення інформації.

Показники, якими користуються в своїх дослідженнях організації, використовують для моніторингу земельних ресурсів. Моніторинг земель відрізняється від даних земельного кадастру інформаційним забезпеченням управління земельними ресурсами. Технічне забезпечення моніторингу земель здійснюється автоматизованою інформаційною системою даних про земельний фонд. Системи моніторингу земель здійснюються з використанням відповідних способів одержання інформації і їх оброблення: дистанційного зондування (космічне знімання і спостереження); наземне знімання і спостереження; використання фондових даних. Дистанційне зондування – це сукупність методів дослідження будови поверхні Землі, що виконується візуально за допомогою фотографій та інших вимірних параметрів електромагнітного гравітаційного поля Землі. На сьогодні найбільший обсяг інформації отримують фотограмметричним методом з подальшим обробленням фотозображення з метою визначення властивостей об'єкта (місцевості). Вимірювання світ-

лового зображення та його оброблення, і не тільки, але й інфрачервоного, рентгенівського та радіовипромінювань, а невдовзі почались дослідження і лазерного випромінювання (голограми).

Постановка завдання. Нинішнє суспільне та економічне середовище навколо земельних відносин настільки складне, що важко про наявність консенсусу в суспільстві щодо цього питання. Використання землі вимагає все більшого узгодження приватних і громадських інтересів. Пошуки оптимального поєднання їх і є сутністю регулювання земельних відносин [6]. У цьому контексті є важливим питання автентифікації технологічної інформації в моделях управління земельними ресурсами.

Виклад основного матеріалу. До розроблення нормативних документів та рекомендацій, підготовки, оброблення та потокового аналізу стану (виробничо-технологічного, соціально-економічного тощо) земельних ресурсів для прийняття управлінських рішень, необхідно практично реалізувати концепцію невизначеності. Метрична система мір в галузі метрології узгоджує одиниці вимірів за розміром, назвою, значенням. З забезпеченням єдності вимірів, уніфікації термінології та символіки, виникла концепція невизначеності вимірів, зумовлена впливом наукових досліджень з кібернетики, теорії інформації, теорії прийняття рішень, використання нового типу математичного моделювання.

У концепції невизначеності відходять від поняття "істинного значення вимірюваної величини", а сприймають її як "нерозпізнану", а тому термін похибок втрачає своє смислове значення. У концепції невизначеності встановлено основні терміни:

- невизначеності (вимірів) – параметр, що характеризує результати вимірів, їх розсіювання, які обґрунтовано належать вимірювальній величині;
- стандартна невизначеність ($\hat{u}$) – параметр у вигляді середнього квадратичного відхилення;
- сумарна стандартна невизначеність ($\hat{u}_c$) – пов'язана з визначенням шуканої величини через інші виміряні величини з використанням їх дисперсій та достовірності;
- розширена невизначеність ($\hat{U}$) – параметр (величина), що визначає інтервал навколо результату вимірювань, в межах якого можна сподіватися на розподіл значень, які достовірно можуть бути приписані вимірюваній величині.

Аналіз термінів в концепції невизначеності показує, що вони значною мірою пов'язані з теорією похибок вимірів під час визначення числових характеристик випадкових величин та їх інтервальної оцінки. У новій концепції невизначеності перевагу надають не засобам вимірів, а взаємодії "об'єкт вимірювань – засоби вимірювань". Ступінь невизначеності множини залежить від кількості елементів у множині. Для одного елемента ступінь невизначеності дорівнює нулю. Із збільшенням кількості елементів у множині ступінь невизначеності зростає, а ймовірність вибору для кожного елемента зменшується. Інформацію розглядають як міру впорядкування, недостатність інформації – як ентропію. Під час сприйняття концепції невизначеності виникають труднощі, пов'язані з управлінням земельними ресурсами. Перехід від теорії похибок до концепції невизначеності потребує її створення.

Процес управління є процесом збирання, передачі, опрацювання та аналізу інформації, яка слугує основою для підготовки рішень. Інформаційне забезпечення управлінського процесу є основою науково обґрунтованого використання та охорони земель як системи [3-7]. Тому важливо, щоб ця інформація була достовірною, тобто з достатньою точністю відображала дійсний стан розглядуваної системи. Цінність інформації зростає з підвищенням її достовірності і своєчасності. Надійність полягає у подачі гарантованої достовірної інформації суб'єкту управління.

Якщо розглядати, наприклад, розвиток територій міст, то він нерозривно пов'язаний з топографо-геодезичним забезпеченням. Донедавна в структурі топографо-геодезичного забезпечення міста зберігався дискретний підхід, за якого роботи в місті виконувались разово і на окремих ділянках без врахування динаміки розвитку території міста загалом. Такий підхід ускладнював відомчі інтереси, не давав змогу здійснити неперервність процесу вивчення території міста в міру змін, децентралізував систему цілеспрямованого управління топографо-геодезичним забезпеченням, розбалансовував виробничі потужності і понижував ефект їх використання, що призводило до значних затрат часу на організацію робіт, збільшував їх собівартість, дублював, понижував якість і оперативність представлених матеріалів. Система управління геодезичними роботами, що складалась в містах, має багаторівневу ієрархічну структуру, з огляду на децентралізацію функцій, не задовольняє сучасні вимоги інтенсивного розвитку міст, для яких характерно:

- а) стрімке зростання об'ємів необхідної топографо-геодезичної інформації;
- б) широке використання автоматизованих систем проектування і гнучких автоматичних виробництв;
- в) перехід до компактної структури містобудування.

У сучасних умовах для забезпечення міського господарства топографо-геодезичною інформацією з'явилась необхідність в розробленні принципово нового підходу до вирішення проблеми управління топографо-геодезичними роботами в містах. Ця проблема не є новою і на різних рівнях розвитку успішно вирішувалась [3]. У розвитку топографо-геодезичного забезпечення відбувається стрімкий перехід від дискретного виконання робіт на окремих ділянках до нерозривного спостереження за станом міських територій з врахуванням динаміки їх розвитку. Істотні зміни відбулись в самій структурі і технології робіт, значно розширилась сфера використання даних, стрімко зросли потоки топографо-геодезичної інформації, вдосконалились технічні засоби і системи збирання, оброблення, зберігання і видачі матеріалів.

Висновки. Ефективна система управління земельними ресурсами повинна базуватись на відповідній земельно-кадастровій інформації, яка забезпечує прийняття управлінських рішень.

Література

1. Крушевський А.В. Теорія ігор / А.В. Крушевський. – К. : Вид-во "Вища шк.", 1977. – 155 с.
2. Робертс Ф.С. Дискретные математические модели с приложениями к социальным, биологическим и экономическим задачам / Ф.С. Робертс. – М. : Изд-во "Наука", 1986. – 496 с.

3. Снітинський В.В. Землекористування та екологія: системи підтримки прийняття рішень / В.В. Снітинський, М.С. Сяваско, А.Я. Сохнич. – Львів, 2002. – 580 с.
4. Сохнич А.Я. Оптимізація землекористування в умовах реформування земельних відносин / А.Я. Сохнич. – Львів : Вид-во "Українські технології", 2000. – 108 с.
5. Сохнич А.Я. Проблеми використання і охорони земель в умовах ринкової економіки / А.Я. Сохнич. – Львів : НВФ "Українські технології", 2002. – 252 с.
6. Сохнич А.Я. Управління земельними ресурсами: регулювання земельних відносин : навч. посібн. / А.Я. Сохнич, В.В. Горлачук, А.В. Наход, І.М. Песчанська, М.В. Смолярчук. – Львів, 2008. – 255 с.
7. Сохнич А.Я. Проблеми управління земельними ресурсами промислово-міських агломерацій / А.Я. Сохнич, Д.І. Солярчук, Ю.Д. Солярчук // Вісник Львівського ДАУ. – Сер.: Землевпорядкування і земельний кадастр. – Львів. – 2004. – № 7. – С. 126-132.
8. Харичков С.К. Экономика и экология: совместимость развития (мировой опыт и Украинская перспектива) ИПРЭИ НАН Украины / С.К. Харичков, Н.Н. Андреев, Л.Е. Куписец. – Одесса, 2007. – 180 с.
9. Хемди А. Таха Введение в исследование операций = Operations Research: An Introduction / А. Хемди. – М. : Изд. Дом "Вильямс", 2007. – 912 с.

Сохнич С.А. Вопросы аутентификации информации в моделях управления земельными ресурсами

На современном этапе реформирования земельных отношений главная проблема состоит не в обеспечении отрасли земельными ресурсами, а в их эффективном использовании. Освещены вопросы неопределенности распространения прав собственности на подземную и надземную территорию в условиях нестабильности нормативно-правовой базы. На основании реализации концепции неопределенности показана возможность разработки нормативных документов для принятия управленческих решений.

Ключевые слова: информационные технологии, управление земельными ресурсами.

Sokhnych S.A. Question authentication technology information in the models management of land resources

At the present stage of land relations reforming the main problem is not the supplying the branch with land resources but their efficient use. The problem of uncertainty of extension the rights of property to underground and over ground space in the conditions of non-stable legal foundations is highlighted. On the basis of uncertainty conception realization the possibility of development the normative documents for making management decisions is shown.

Keywords: information technologies, management of land resources.

УДК 336.479

*Доц. О.Є. Шайда, канд. екон. наук;
магістрант Г.В. Кривунь – Львівська КА*

ВПЛИВ РЕФОРМУВАННЯ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ НА ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Розглянуто пенсійну реформу в Україні та її вплив на зайнятість населення, розкрито основні проблеми діючої системи пенсійного забезпечення. Досліджено основні програми пенсійної реформи, обґрунтовано їх переваги та недоліки для суспільства. Проаналізовано ефективність та доцільність застосування зарубіжного досвіду в Україні.

Ключові слова: пенсійна реформа, "старіння населення", рівень зайнятості, пенсійний вік.

Постановка проблеми. Система соціального захисту населення в Україні на сьогодні потребує вдосконалення, одним з напрямків її покращення є

реформування пенсійної системи. Пріоритетність надання такої значущості саме пенсійній реформі зумовлена багатьма чинниками, зокрема такими явищами, як старіння населення, підвищена імміграція та зміна соціальних цінностей. Головне завдання пенсійної системи країни – створити умови для забезпечення людей гідним доходом у старості відповідно до особистого внеску кожного. Ефективне реформування системи пенсійного забезпечення неможливе без вирішення проблеми зайнятості населення, адже створення гнучкого ринку праці є об'єктивною передумовою розвитку економіки [3].

У сучасних українських реаліях особливої актуальності набуває питання визначення характеру впливу реформування пенсійної системи на зайнятість населення в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В українській економічній літературі дослідженням стану вітчизняної системи пенсійного забезпечення, тенденцій її розвитку та перспектив реформування займалося широке коло вітчизняних учених – економістів, зокрема Е. Лібанова [2], О. Максимчук [3], В. Мельничук [4], А. Якимів та інші.

Виклад основного матеріалу. Прийнятий Закон України "Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи" від 8 липня 2011 р., передусім був спрямований на: підвищення рівня життя пенсіонерів, встановлення залежності суми пенсій від сум заробітної плати, на яку нараховують внески, і страхового стажу забезпечення фінансової стабільності пенсійної системи заохочення громадян до заощадження коштів на старість, диверсифікацію джерел фінансування пенсій за рахунок внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування та обов'язкових і добровільних пенсійних заощаджень, створення ефективної та більш дієвої системи адміністративного управління в пенсійному забезпеченні.

Необхідність проведення пенсійної реформи спричинена такими факторами, як демографічна й економічна ситуація в Україні, загальносвітові кризові тенденції в економіці. Якщо не впроваджувати реформ, то може так статися, що незабаром просто нічим буде виплачувати пенсії, а це остаточно дискредитує діючу систему пенсійного забезпечення, загострить економічну ситуацію і посилить соціальну напругу. Загалом цей закон зводиться до такого: збільшення пенсійного віку й збільшення трудового стажу для виходу на пенсію. Законом пенсійний вік для жінок підвищено до 60 років, страховий стаж підвищено до 30 років для жінок і до 35 – для чоловіків. Пенсійний вік чоловіків-держслужбовців підвищено до 62 років. Розмір максимальної пенсії для осіб, які втратили працездатність, обмежується на рівні 7640 грн. Також закон зменшує з 90 % до 80 % заробітну плату для нарахування пенсій для держслужбовців [1].

Проблема підвищення пенсійного віку, безумовно, пов'язана з політикою зайнятості. Але, по-перше, не може бути і мови про значне підвищення пенсійного віку в умовах сучасної економічної кризи, а по-друге, йдеться про дуже поступовий процес, який розвиватиметься на фоні скорочення загальної чисельності населення працездатного віку.

За 20 років незалежності солідарна система пенсійного забезпечення не виправдала свого існування, в країні назріла демографічна криза, так зване